

EUROOPA KOHTU OTSUS (suurkoda)

15. veebruar 2005 *

Kohtuasjas C-13/03 P,

mille esemeks on 8. jaanuari 2003. aasta apellatsioonkaebus, mis on esitatud Euroopa Kohtu põhikirja artikli 49 alusel,

Euroopa Ühenduste Komisjon, esindajad: M. Petite, A. Whelan ja P. Hellström, kohtudokumentide kättetoimetamise aadress Luxembourgis,

apellatsioonkaebuse esitaja,

Tetra Laval BV, asukoht Amsterdam (Madalmaad), esindajad: advokaadid A. Vandencastele, D. Waelbroeck ja M. Johnsson, ning *Rechtsanwalt* A. Weitbrecht ja *Rechtsanwalt* S. Völcker,

hageja Esimese Astme Kohtus,

* Kohtumenetluse keel: inglise.

EUROOPA KOHUS (suurkoda),

koosseisus: esimese koja esimees P. Jann presidendi ülesannetes, kodade esimehed C. W. A. Timmermans ja A. Rosas (ettekandja) ning kohtunikud C. Gulmann, J.-P. Puissochet, R. Schintgen, N. Colneric, S. von Bahr ja J. N. Cunha Rodrigues,

kohtujurist: A. Tizzano,
kohtusekretär: vanemametnik L. Hewlett,

arvestades kirjalikus menetluses ja 27. jaanuari 2004. aasta kohtuistungil esitatut,

olles 25. mai 2004. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

otsuse

- 1 Euroopa Ühenduste Komisjon esitas apellatsioonkaebuse nõudega tühistada Euroopa Ühenduste Esimese Astme Kohtu 25. oktoobri 2002. aasta otsus kohtuasjas T-80/02: Tetra Laval v. komisjon (EKL 2002, lk II-4519, edaspidi „edasikaevatud kohtuotsus”), millega Esimese Astme Kohus tühistas komisjoni 30. jaanuari 2002.

aasta otsuse 2004/103/EÜ, milles sätestatakse tõhusa konkurentsi tingimuste taastamise meetmed kooskõlas nõukogu määruse (EMÜ) nr 4064/89 artikli 8 lõikega 4 (asi COMP/M. 2416 — Tetra Laval/Sidel) (ELT 2004, L 38, lk 1, edaspidi „lahutamise otsus”).

Määrus (EMÜ) nr 4064/89

- 2 Nõukogu 21. detsembri 1989. aasta määruse (EMÜ) nr 4064/89 kontrolli kehtestamise kohta ettevõtjate koondumiste üle (EÜT L 395, lk 1, parandus ELT 1990, L 257, lk 13; ELT eriväljaanne 08/01, lk 31), muudetud nõukogu 30. juuni 1997. aasta määrusega (EÜ) nr 1310/97 (EÜT L 180, lk 1; ELT eriväljaanne 08/01, lk 164, edaspidi „määrus”) artikli 8 lõigetes 3 ja 4 on sätestatud:

„3. Kui komisjon leiab, et teatatud koondumine vastab artikli 2 lõikes 3 sätestatud kriteeriumile, teeb ta otsuse, mis kuulutab koondumise ühisturuga kokkusobimatuks.

4. Kui koondumine on juba rakendatud, võib komisjon lõike 3 kohases otsuses või eraldi otsuses nõuda, et ühendatud ettevõtjad või varad lahutataks, ühiskontroll lõpetataks või võetaks muud meetmed, mis võivad olla asjakohased tõhusa konkurentsi tingimuste taastamisel.”

Komisjoni otsused

3 Komisjon võttis 30. oktoobril 2001 vastu otsuse 2004/124/EÜ, millega teatud koondumine tunnistati kokkusobimatuks ühisturu ja EMP lepinguga (asi COMP/M. 2416 — Tetra Laval/Sidel) (ELT 2004, L 43, lk 13, edaspidi „kokkusobimatuse otsus”).

4 Komisjon võttis 30. jaanuaril 2002 vastu lahutamise otsuse, millega kehtestas tõhusa konkurentsi taastamise meetmed määruse artikli 8 lõike 4 kohaselt. Selle Tetra Laval BV-le (edaspidi „Tetra”) 4. veebruaril 2002 teatavaks tehtud otsuse artikliga 1 andis komisjon nimetatud äriühingule korralduse loovutada talle kuuluvad äriühingu Sidel SA aktsiad ja sätestas loovutamise korra.

5 Tetra esitas 15. jaanuaril 2002 Esimese Astme Kohtule kokkusobimatuse otsuse tühistamiseks hagiavalduse, mis on registreeritud numbri T-5/02 all.

6 Tetra esitas 19. märtsil 2002 Esimese Astme Kohtule teise hagiavalduse, milles taotles lahutamise otsuse tühistamist.

- 7 Esimese Astme Kohus tühistas kokkusbimatusse otsuse 25. oktoobri 2002. aasta otsusega kohtuasjas T-5/02: Tetra Laval v. komisjon (EKL 2002, lk II-4381, edaspidi „otsus kohtuasjas T-5/02“).
- 8 Edasikaevatud kohtuotsusega tühistas Esimese Astme Kohus lahutamise otsuse.

Edasikaevatud kohtuotsus

- 9 Edasikaevatud kohtuotsuse punktides 36–43 leidis Esimese Astme Kohus järgmist:

„36 Esimese Astme Kohus selgitab esmalt, et määruse ülesehitusest, eelkõige selle 16. põhjendusest ilmneb, et artikli 8 lõike 4 eesmärk on võimaldada komisjonil teha kõiki töhusa konkurentsi taastamiseks vajalikke otsuseid. Kui koondumine on läbi viidud määruse artikli 7 lõike 3 kohaselt, nagu käesolevas kohtuasjas, tuleneb koondumises osalenud ettevõtjate lahutamine loogilise tagajärjena otsusest, millega koondumine tunnistati ühisturuga kokkusbimatuks.

- 37 Lahutamise otsuse vastuvõtmine pärast koondumise ühisturuga kokkusobimatuks kuulutamise otsust eeldab, et viimati nimetatud otsus on kehtiv. Kuna määruse artikli 8 lõike 4 alusel vastu võetud lahutamise otsuse eesmärk on taastada tõhus konkurents, mida kokkusobimatuks kuulutatud koondumine kahjustas, siis on selge, et selle kehtivus sõltub koondumist keelava otsuse kehtivusest ja järelikult võtab viimati nimetatud otsuse tühistamine lahutamise otsuselt tema õigusliku aluse.
- 38 Seda järeldust toetab asjaolu, et vastavalt määruse artikli 8 lõikele 4 võib koondumise käigus omandatud osaluse loovutamist nõuda lõike 3 kohases kokkusobimatuse otsuses.
- 39 Kõnealust järeldust ei saa seada kahtluse alla komisjoni viitega [Euroopa Kohtu 26. aprilli 1988. aasta otsus liidetud kohtuasjades 97/86, 193/86, 99/86 ja 215/86: *Asteris jt v. komisjon*, EKL 1988, lk 2181, punktid 30 ja 32, edaspidi „*Asterisi kohtuotsus*“]. Esmalt tuleb nentida, et Euroopa Kohus kinnitas selles otsuses „meetmete tühistamise kohta tehtud kohtuotsuste tagasiulatuvat mõju“ (punkt 30). Teiseks käsitles *Asterisi kohtuotsus* eelkõige mõju, mida määruse tühistamine selgelt piiritletud ajavahemiku ulatuses avaldab kõigile hilisematele õigusaktidele, mille sisu kattub ebaseaduslikuks tunnistatud õigusakti sisuga. See kohtuotsus käsitleb seega EÜ artikliga 233 määruste andmiseks pädevale institutsioonile pandud kohustuse ulatust määrust kehtetuks tunnistava kohtuotsuse täitmise osas.
- 40 Erinevalt olukorrast *Asterisi kohtuasjas* ei esine käesolevas kohtuasjas samasisulisi sätteid sisaldavaid määrusi, vaid varasem lahutamise otsus, mis

on tehtud kokkusbimatus otsuse rakendamiseks. Ainuüksi asjaolu, et lahutamise otsuse vastuvõtmise ajal ei olnud asjaomane kokkusbimatus otsus veel tühistatud, ei võta hilisemalt tühisuse tuvastamise otsuselt selle tagasiulatuvat mõju.

41 Esimese Astme Kohus tühistas otsusega kohtuasjas T-5/02 kokkusbimatus otsuse [...].

42 Kuna kokkusbimatus otsuse ebaseaduslikkus tõi endaga kaasa ka lahutamise otsuse ebaseaduslikkuse, kuulub käesolev taotlus viimati nimetatud otsuse tühistamiseks rahuldamisele, ilma et oleks vaja uurida muid hageja poolt selle otsuse vastu esitatud õiguslikke põhjendusi.

43 Eelnevat arvestades on lahutamise otsus tühistatud.”

Apellatsioonkaebus

¹⁰ Komisjon esitas 8. jaanuaril 2003 EÜ artikli 225 ja Euroopa Kohtu põhikirja artikli 49 esimese lõigu alusel apellatsioonkaebuse otsuse peale kohtuasjas T-5/02.

Poolte argumendid

- 11 Komisjon väidab oma apellatsioonkaebuse toetuseks käesolevas kohtuasjas, et kui otsuse peale kohtuasjas T-5/02 esitatud apellatsioonkaebus viib kõnealuse kohtuotsuse tühistamiseni, ilmneb edasikaevatud kohtuotsuse õiguslikus aluses õiguslik viga, mis seisneb kokkusobimatuse otsuse tühisuses. Kuna asjaolu, et Esimese Astme Kohus selle otsuse tühistas, oli talle ainsaks aluseks tühistada ka lahutamise otsus, siis käesolevas kohtuasjas esimese otsuse tühistamiseks langetatud otsuse tühistamine toob kaasa edasikaevatud kohtuotsuse tühistamise, millega on tühistatud teine otsus.
- 12 Sellest tulenevalt asub komisjon seisukohale, et arvestades õiguslikke põhjendusi, mis on üksikasjaliselt esitatud tema apellatsioonkaebuses otsuse peale kohtuasjas T-5/02, kuulub apellatsioonkaebus rahuldamisele ja edasikaevatud kohtuotsus tühistamisele.
- 13 Tetra leiab, et apellatsioonkaebus on vastuvõetamatu. Apellatsioonkaebus ei vasta kodukorra artikli 112 lõike 1 punkti c nõuetele, kuna ei sisalda edasikaevatud kohtuotsuse vastu suunatud õiguslikke aluseid ega argumente.
- 14 Tetra juhib tähelepanu, et komisjon ei väida, et edasikaevatud kohtuotsus rikuks ühenduse õigusakte või et esineks õiguslik viga Esimese Astme Kohtu selle otsuse

kaalutlustes või resolutiivosas. Komisjoni hinnangul ei esine õiguslik viga mitte edasikaevatud kohtuotsuses vaid hoopis kohtuasjas T-5/02 langetatud otsuses.

- 15 Teise võimalusena väidab Tetra, et apellatsioonkaebus on põhjendamatu ja et isegi juhul, kui otsuse peale kohtuasjas T-5/02 esitatud apellatsioonkaebus rahuldatakse, ei tohiks see kaasa tuua edasikaevatud kohtuotsuse tühistamist.
- 16 Tetra väidab esiteks, et edasikaevatud kohtuotsuse tühistamine ei ole komisjoni huvides. Sellise huvi puudumine on tingitud ühest küljest asjaolust, et lahutamise otsus on vaieldav, sellega kehtestatud rakendusmeetmed, sealhulgas määratud tähtaeg, on iganenud sündmuste tõttu, mis leidsid aset pärast selle otsuse vastuvõtmist. Teisest küljest, kui see vajalikuks osutub, siis on komisjoni ülesandeks teha määruse artikli 8 lõike 4 alusel uus otsus, mis vastaks kujunenud olukorrale.
- 17 Teiseks, käesolev apellatsioonkaebus rajaneb eeldusel, mille kohaselt Euroopa Kohus tühistaks ka käesoleva apellatsioonkaebusega edasikaevatud kohtuotsuse, kui apellatsioonkaebus kohtuasjas C-12/03 P leitakse olevat põhjendatud. Sellisel juhul:
 - saadab Euroopa Kohus esimese kohtuasja tagasi Esimese Astme Kohtule uue otsuse tegemiseks ja kui ta leiab, et lõplik otsus käesolevas kohtuasjas sõltub Esimese Astme Kohtu otsusest selles esimeses kohtuasjas, ei saa Euroopa Kohus asja lahendada teadmata, milline on lõplik otsus esimeses kohtuasjas; seega peaks Euroopa Kohus käesoleva kohtuasja saatma tagasi Esimese Astme Kohtule;

- või teeb Euroopa Kohus selle esimese kohtuasja põhiküsimuses sisulise otsuse; Tetra Laval hinnangul tuleks sel juhul käesolev kohtuasi siiski tagasi saata Esimese Astme Kohtule otsustamiseks. Tetra esitas Esimese Astme Kohtule mitu õiguslikku põhjendust otsuse tühistamise nõudes, kuid Esimese Astme Kohus on otsuse teinud ainult ühe põhjenduse osas.

18 Oma repliigis väidab komisjon, et edasikaevatud kohtuotsuse tühistamise nõudes ei tugine ta argumentidele, mis on esitatud tema apellatsioonkaebuses otsuse peale kohtuasjas T-5/02, vaid tugineb asjaolule, et selle kohtuotsuse tühistamine muudab tühiseks edasikaevatud kohtuotsuse aluseks oleva õigusliku eelduse. Ilmselgelt tühisele aktile tuginev kohtuotsus sisaldab õiguslikku viga, mis mõjutab selle kehtivust ja kohaldatavust sõltumata tühisuse põhjustest, mida võib kindlaks teha eraldi menetluses. Kuna selline õiguslik alus on käesolevas apellatsioonkaebuses selgelt esitatud, on kaebus vastuvõetav.

19 Vastuseks väitele, mille kohaselt lahutamise otsus ei ole enam rakendatav, selgitab komisjon, et kui ilmneb vajadus muuta akti, mis kehtestab teatud tähtajad ja mille rakendamine on viibinud kohtumenetluse tõttu, ei anna see alust menetlust lõpetada ega lükata tagasi põhjendatud argumente, mis võivad apellatsioonimenetluse raames viia selle kohtuotsuse tühistamiseni, millega niisugune akt on tühistatud. Komisjoni kõnealuse otsuse kehtivust tuleb hinnata, lähtudes tingimustest, mis olid jõus otsuse vastuvõtmise ajal, ja komisjon võtab tarvitusele kõik vajalikud meetmed, valvamaks selle õiguspärase kohaldamise üle, kui pädevad kohtud lõplikus analüüsis leiavad, et otsus on tehtud seaduslikult.

20 Käesoleva apellatsioonkaebuse ja otsuse peale kohtuasjas T-5/02 esitatud apellatsioonkaebuse vahelise seose osas märgib komisjon, et selle kohtuotsuse tühistamisest piisab edasikaevatud kohtuotsuse tühistamiseks. Tühistamisel on selline mõju isegi juhul, kui käesolev kohtuasi saadetakse tagasi Esimese Astme Kohtule kohtuliku uurimise jätkamiseks.

Euroopa Kohtu hinnang

- 21 Komisjoni apellatsioonkaebuses esitatud argumentidest ilmneb, et käesoleval apellatsioonkaebusel on ese vaid juhul, kui Euroopa Kohus kohtuasjas C-12/03 P: komisjon v. Tetra Laval täna tehtava otsusega (EKL 2005, lk I-987) tühistab otsuse kohtuasjas T-5/02, mille komisjon apellatsioonkaebusega vaidlustas.
- 22 Euroopa Kohus jättis eespool nimetatud otsusega siiski rahuldamata komisjoni apellatsioonkaebuse Esimese Astme Kohtu otsuse peale, millega tühistati kokkusbimatuse otsus.
- 23 Eelnevast järeldub, et käesolev apellatsioonkaebus tuleb kuulutada esemetuks, ilma et oleks vajadust uurida Tetra väiteid kaebuse vastuvõetamatuse kohta.

Kohtukulud

- 24 Vastavalt kodukorra artikli 69 lõikele 6, mida artikli 118 alusel kohaldatakse apellatsioonkaebuste suhtes, kui kohtuasjas otsust ei tehta, määrab Euroopa Kohus kohtukulude jaotamise oma äranägemise järgi. Kuna käesoleva apellatsioonkaebuse eseme puudumine on tingitud komisjoni apellatsioonkaebuse rahuldamata jätmisest Euroopa Kohtu eespool viidatud otsusega kohtuasjas C-12/03 P: komisjon v. Tetra Laval, millega kohtukulud jäeti komisjoni kanda, siis tuleb kohtukulud ka käesoleva apellatsioonkaebuse osas mõista välja temalt.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (suurkoda) otsustab:

- 1. Vajadus otsustada apellatsioonkaebuse üle on ära langenud.**
- 2. Mõista kohtukulud välja Euroopa Ühenduste Komisjonilt.**

Allkirjad